

En la mon-don ve-nis no-va sen -- to -- :"

(L. ZAMENHOF)

LA LUMO

PRI PER PRO POR ESPERANTO

LAPRÉS
&
LAVERGNE,
Fotografistoj,
360 rue St-Denis,
Montreal.

J. L. SKEATON, Litografisto.

LA LUMO.
en MONTREAL,
KANADO.

PRESEJO DE "LA LUMO."

LA LUMO

Organo de la helpanta lingvo internacia "Esperanto"
Organe de la langue auxiliaire internationale "Esperanto"
Organ of the auxiliary international language "Esperanto"

ADMINISTRACIO KAJ REDAKCIO
ADMINISTRATION ET REDACTION
ADMINISTRATION AND EDITORIAL OFFICES

79 ST. CHRISTOPHER ST., MONTREAL, CANADA

JARA ABONO

Kanado kaj Unuigitaj Ŝtatoj.....\$ 0.50
Eksterlandojfrankoj 3.00

Ni ricevas eksterlandajn poŝtmarkojn por la abonpago.

ABONNEMENT ANNUEL

Canada et Etats-Unis\$ 0.50
Etrangerfrancs 3.00

Les timbres de poste, de quelques pays qu'ils soient, sont acceptés en paiement.

ANNUAL SUBSCRIPTION

Canada and United States\$ 0.50
Other Countries ... francs 3.00

Postage-stamps of all countries accepted in payment of subscriptions.

Cours gratuits d'ESPERANTO à Montréal

Le **MERCREDI** de chaque semaine, à 8 h. p. m., dans la salle du **Klubo Progreso**, 137 A rue Ste-Elizabeth.
Cours réservé aux membres du "Virina Klubo Progreso" et du "Klubo Progreso."

Le **VENDREDI** de chaque semaine, à 8 h. p. m., dans la salle de l'Eden Musée, Monument National, rue St-Laurent, No 206.

Cours publics et gratuits, sous les auspices de LA LUMO.

Le **DIMANCHE** de chaque semaine, à 4 h. p. m., dans la salle du Club Bernier, 956 rue Beaubien.

Cours publics et gratuits sous les auspices du Club Bernier.

Free Weekly Courses in ESPERANTO at Montreal

WEDNESDAYS, at 8 p. m., at the club-rooms of the "Klubo Progreso," 137 A St. Elizabeth street, private lessons for the members of "Virina Klubo Progreso," (Ladies' "Klubo Progreso,") and of the "Klubo Progreso."

FRIDAYS, at 8 p. m., in the Hall of the Eden Museum, Monument National, No. 206 St. Lawrence street, Free Public Course, under the auspices of LA LUMO.

SUNDAYS, at 4 p. m., at the Bernier Club, 956 Beaubien street, Free Public Course, under the auspices of the Bernier Club.

ELPAROLADO

De la naskiĝo de Esperanto, kaj precipe de la energia batalado entreprenita en ĉiuj globteraj partoj por disvastigi nian lumigan idiomon, niaj amikoj ofte kontraŭbatalis kontraŭparolon—vere tre negravan—sed kiu, tute same, okazigis ĉe kelkaj, konfuzaĵon, ĉe aliaj, dubon, kaj fine, ĉe multaj, pretekston por pravigi ilian malagemon kontraŭ nia batalado.

Tiu kontraŭparolo, malnova rediro, ĝis sate jam uzita, ĉiumaniere renovigita, tiel povas mallongiĝi: "Kiam personoj loĝantaj en landoj tre malproksimaj, kaj parolantaj sian propran naturan lingvon, lernos artan lingvon, ĉiam estos inklino por elparoli la novan idiomon donante al ĝi lokan elparoladon, la tiean akcenton; unuvorte, la nacia dialekto kunmiksiĝos kun la lingvo internacia, kaj fine la elparolado fariĝos tiel malsimila, ke oni tre malfacile interkompreniĝos."

Al tiu kontraŭparolo ni respondas ke la suno neniam kuŝiĝas en la angla landaro, kaj ĉiuj regnatoj parolantaj la Ŝekspiran lingvon interkompreniĝas, kie ajn estas la terparto en kiu ili naskiĝis. Tiel same, aldiras ni, al kia ajn nacieco ili apartenas, kia ajn estas ilia natura lingvo, la diplomatoj ĉiulandaj povas interkomunikiĝi dank'al la lingvo de la "Lum-urbo."

Se, diras ni, ĉiuj povas lerni elparoli sufiĉe bone lingvojn nebonigitajn pro kaprica, malsimpla, malfacila kaj stranga, eĉ nazelvena aŭ laringelvena akcentado, kiel oni povas pretendi, ke tiuj samaj personoj ne povos submetigi sian gorĝon por majstrigi ĝin pri lingvo scienca, sekve logika, simpla, fleksebla, facila, kies kanta belsono tuj ĉarmos ilian oreilon?

Kiu povas venki la malfacilegon, povas efektiviĝi la facilegon.

Eĉ se ni limiĝas je akademia diskuto, ŝajnas al ni ke la praveco ne estas por la malagemuloj, kiuj sin ŝirmas per tia truigita ventŝirmilo, la malfacilaĵo elparolada.

Bedaŭrinde, tiel longe kiel afero estas teo-

ria, kion ajn oni diras pri ĝi, ĉiam estas rilate al ĝi dubo kaj necerteco.

Tial, por malaperigi tiun dubon kaj forigi ĉiun pretekston je prokrasto, ni decidis alporti rimedon por solvi definitive tiun malfacilaĵon, kaj forigi eĉ la okazon por naski tiun tro komunan kontraŭparolon.

Fonografo estis sendita de nia administrantaro al Doktoro Zamenhof, kun letero petanta ke li daktu al ni lecionon elparoladan per la nova ilo fonetika, kiu fariĝos veturilo de l'originala elparolado de l'kreinto de la lingvo. Tiu leciono enhavos: 1e La alfabetan korektan elparoladon, la konsonantoj kunmetitaj kun la vokalo "O" por doni al la elparolado de l'konsonantoj sonon plenan per tiu vokalo kunmetita. 2e Kanton de l'himno "Espero." 3e Rakonton de la "Feino." 4e Kelkajn rimarkojn, Esperante diratajn, laŭ la bontrovo de l'parolanto.

Aliaj fonografoj portantaj la samajn lecionojn, bone kaj korekte diktatajn, transiros Azion, Afrikon kaj Amerikon.

Ĉiu el esperantistoj, al kiu ni transsendos vaksajn cilindrojn, profitos similan profiton.

Tiu leciono elparolada, sama por ĉiuj, elvenanta el Doktoro Zamenhof mem, el la fonto originala, helpas por klarigi la problemon, kiu priokupas kelkajn personojn ŝanceliĝajn kaj timemajn, por firmigi en ilia certeco tiuj, kiuj konformiĝis je la litero alfabeto, kaj precipe por fini ĉiun senutilan diskuton celantan la restadon de l'movado esperantista.

AL NIAJ AGENTOJ

Ni rememorigas niajn agentojn, kiuj laboras por nia gazeto, ke bona profito estas ricevota de LA LUMO por ilia laboro fervora kaj lerta. Ĉiuj kiuj ricevis nian kontraktan folieton en ilia lasta numero, ne forgesos resendi al ni tiun folieton subskribitan de ili.

Sinjoro J. B. A. Leo Leymarie eksigis nian klubon kaj gazeton, sekve ĉio kio rilatas "LA LUMO'n" devas esti adresita al "LA LUMO, 79 St Christophe, Montreal."

PRONUNCIATION

Since the birth of Esperanto, and especially during the energetic campaign in all parts of the globe to spread our luminous idiom, our friends have often encountered an objection — really a very slight one — but which nevertheless occasions uneasiness to some persons, to others doubts, and furnishes a pretext to justify their apathy towards our campaign.

The objection which has been used even to satiety, and renewed upon every occasion, can be thus summed up:

"When persons inhabiting distant lands and speaking their own language, learn an artificial language, there will always be an inclination to pronounce the new idiom with a local accent. In a word, the national dialect will be combined with the international language which will become so altered that it will be understood with great difficulty."

To this objection we reply that the sun never sets on the British Empire, and yet all British subjects who speak the English language understand each other, no matter in what part of the world they may have been born. Thus, likewise, to whatever nationality they belong, whatever their national language is, diplomats of all countries can hold communication, thanks to the French language.

If all can learn to speak sufficiently well languages which are characterized by a capricious, complicated, difficult and strange — even nasal or guttural accent, how can we contend that these same persons will not be able to master a scientific, logical, simple, flexible and easy language, whose melody will immediately appeal to their ear?

He who can overcome the excessively difficult can likewise overcome the excessively easy.

Even if we limit ourselves to an academic discussion of the question, it appears to us that the advantage is not with the apathetic, who seeks refuge beneath the fancied difficulty of pronunciation.

But, unfortunately, so long as a question remains in the domain of theory there will always be left place, whatever we may say, for doubt and uncertainty.

To settle this doubt and to take away all excuse for procrastination we have thought it advisable to solve this difficulty; and even to take away the occasion to raise this too common objection, we are sending a phonograph from our office to Dr. Zamenhof, with a letter requesting him to dictate a lesson on pronunciation into the new phonetic instrument, which would become the permanent record of the exact pronunciation as given by the creator of the language. This lesson will include; first, the exact pronunciation of the alphabet, adding the vowel "O" to each consonant, so as to bring out its full sound; second, the hymn "Espero," third, the history of "La Feino;" and, fourth, some remarks in Esperanto, at the choice of the speaker.

Other phonographs with similar lessons will be sent to various Esperantists throughout Asia, Africa and America; and all to whom we send these wax cylinders will have the same advantages.

The lesson on pronunciation will be the same for all, issued by Doctor Zamenhof himself, and will solve the problem which preoccupies certain vacillating and timorous persons, and confirm those who comply with the instructions given; and thus end all objections tending to retard the progress of Esperanto.

PRONONCIATION

Depuis la naissance de l'Esperanto, et surtout depuis la campagne vigoureuse entreprise dans toutes les parties du globe pour répandre notre lumineux idiome, nos amis se sont souvent heurtés contre une objection — bien futile il est vrai — mais qui n'en a pas moins eu pour résultat de produire chez quelques-uns du malaise, chez d'autres du doute et enfin chez plusieurs un prétexte pour justifier leur nonchalance à l'égard de notre campagne.

Cette objection, vieux cliché, reproduit à satiété, assaisonné à toutes les sauces, peut se résumer en ces termes : " Lorsque des personnes habitant des localités très éloignées " et parlant chacune leur langue nationale respective, apprennent une langue conventionnelle artificielle, il y aura toujours tendance à prononcer le nouvel idiome en y affectant la prononciation locale, l'accent du terroir; en un mot le " dialecte national déteindra sur la langue internationale et, finalement, la prononciation deviendra tellement différente " que l'on ne se comprendra qu'avec beaucoup de difficulté."

A cette objection, nous répondons que le soleil ne se couche jamais sur l'Empire Britannique, et que tous les sujets parlant la langue de Shakespeare se comprennent entre eux, quelle que soit la zone sous laquelle ils ont vu le jour. De même ajoutons-nous, à quelque nationalité qu'ils appartiennent, quelle que soit leur langue maternelle, les diplomates de tous les pays peuvent communiquer entre eux, grâce à la langue de la Ville Lumière.

Si, disons-nous, tous peuvent apprendre à prononcer suffisamment bien des langues entachées d'une accentuation capricieuse, compliquée, difficile et étrange, voire même nasillarde ou gutturale, comment peut-on prétendre que ces mêmes personnes ne pourront dompter leur gosier pour le rendre maître d'une langue scientifique, par le fait même logique, simple, sobre, facile, dont l'harmonie chantante charmera immédiatement leur oreille?

Qui peut valancer l'excessivement difficile peut avoir raison de l'infinitement facile.

Même si nous restons sur le terrain d'une discussion académique, l'avantage n'est pas, il nous semble, en faveur des apathiques qui se mettent à l'abri sous ce paravent perforé : la difficulté de prononciation.

Malheureusement, tant qu'une question demeure dans le domaine théorique, il reste toujours place, quoiqu'on en dise, au doute et à l'incertitude.

Aussi, afin de faire disparaître ce doute et d'enlever tout prétexte à ajournement, avons-nous cru prendre un moyen de résoudre cette difficulté définitivement, et jusqu'à l'occasion de soulever cette trop banale objection.

Un phonographe est adressé de notre bureau au Dr Zamenhof, avec une lettre le priant de nous dicter une leçon de prononciation par le nouvel instrument phonétique, lequel se ferait le véhicule de l'accentuation originale du créateur de la langue. Cette leçon comprendra : 1. La prononciation exacte de l'alphabet, en ayant le soin d'accompagner les consonnes, de la voyelle "O", afin de donner aux articulations des consonnes, un son complet au moyen de l'adjonction d'une voyelle. 2. Faire chanter l'hyme "Espero". 3. Obtenir le récit de "La Feino" et enfin, 4. Quelques remarques, en Esperanto, au choix du "parolanto".

D'autres phonographes, porteurs des mêmes leçons de bonne et saine dictation parcoureront l'Asie, l'Afrique et l'Amérique. Les espérantistes à qui nous adresserons des cylindres en cire bénéficieront de cet immense avantage.

Cette leçon de prononciation, la même pour tous, émanant

du Dr Zamenhof lui-même, de la source originale, aura pour effet d'éclaircir le problème qui préoccupe certains gens hésitants et craintifs, de confirmer dans leur certitude ceux qui se sont conformés à la lettre de l'alphabet et surtout de clore toute discussion oiseuse tendant à entraver la marche du mouvement espérantiste.

THE DIFFERENCE

When a man has once decided to learn a foreign language, he makes inquiries as to who is the best teacher, which are the best books, and the best school, and where it is taught. After comparing notes, he finally decides as to his course of action, and his study commences. But by this time, a considerable period has elapsed. And when one thinks that if the time occupied in these preliminaries had been devoted to the study of the international language, the student would have learnt it, its usefulness can be understood. Familiarity with a language cannot be acquired without great labour, and the study is often found extremely irksome; and when one has been studying earnestly and the days lengthen into weeks, and the weeks into months, the enthusiasm begins to wane, and the energy to flag, and the end, in a great many cases, is, that the study is given up altogether. But, put the same amount of zeal and energy into the study of Esperanto, and before the days have lengthened into weeks, the simple rules are learned and one has become familiar with the language, and before the weeks have lengthened into months one is quite an expert. It is when comparisons are made in this manner that its value can be seen.

JEAN JACQUES

L'ALBUM UNIVERSELLE

C'est avec plaisir que nous enrégistrons aujourd'hui les progrès réels qu'a fait notre confrère "L'Album Universelle" depuis sa récente apparition.

Ce journal est le meilleur papier-nouvelle illustré qui soit encore paru au Canada, tant par ses gravures de toute beauté, que par les fines plumes qui contribuent à sa collaboration. Aussi sa place est-elle marquée au foyer de tout canadien-français.

Nous lui souhaitons longue vie.

ESPERANTO

Nous accusons réception d'un nouvel organe espérantiste espagnol dont le directeur est Andréo Bravo del Barrio, licencié en philosophie et en lettres, de Bravo. Un grand nombre de journalistes et d'hommes de lettres font partie de la rédaction de cette intéressante feuille exclusivement dévouée à la diffusion de la langue du Docteur Zamenhof, en Espagne et dans l'Amérique du Sud. Nous applaudissons de tout coeur à l'esprit d'initiative du journal "Esperanto" et lui souhaitons succès et prospérité.

SOMERO

M. CROISSET ET L'ESPERANTO

M. Alfred Croisset de l'Institut des Inscriptions et Belles-Lettres, doyen de la faculté des Lettres à la Sorbonne, officier de la Légion d'Honneur, a fait à l'Esperanto l'honneur de lui tomber dessus, au cours d'une conférence donnée à l'Université Laval par l'illustre visiteur.

Dame! lorsqu'on est bardé de titres des pieds à la tête et que l'on porte comme bouclier une brillante renommée, on ne choisit pas pour la lutte un adversaire rachitique, au teint chlorosé, traînant son sabre rouillé entre ses jambes, car il est dit dans le code d'honneur qu'il n'y a pas de gloire à vaincre sans péril, à écraser un ennemi qui déjà mord la poussière. C'est pourquoi M. Croisset a flairé dans l'Esperanto l'ennemi vaillant qu'il doit faire disparaître de sa route, cet enfant de la lumière et du progrès qu'il voit déjà se dresser en vainqueur sur les ruines fumantes des langues mortes. Aiguissant l'arme de sa parole chaude et colorée en un dard acéré, l'orateur tenta d'infiltrer la mort sous la cotte brillante de l'Esperanto, mais les traits de flamme glissèrent sur l'acier comme une chaude averse d'été sur le plumage d'un cygne. Si bien que M. Croisset dut rengainer son arme ébréchée, au grand contentement des espérantistes disséminés dans la salle. Alors on vit l'Esperanto secouer sa chevelure, essuyer la poussière de son front, sourire, légèrement railleur et dire : "Honorables Messieurs, je n'ai pas été touché, voyez je ne me suis jamais porté plus gaillardement! Enfant de la lumière et du progrès, je suis par mon essence invulnérable au vandalisme des esprits rétrogrades. Mon grand tort est celui qu'une vieille coquette ne pardonne pas à sa rivale : la jeunesse et l'élégance adaptées aux beaux atours du siècle. Vainement, M. Croisset, vous tenteriez de rajeunir les langues grecque et latine en ajoutant des mots nouveaux à leur vocabulaire incomplet : les dents postiches d'une belle surannée ne valent pas la rangée de perles fines de l'Esperanto. On ne court pas le risque de voir dans un sourire choir soudain le râtelier

et les trous noirs des alvéoles grimacer par en dessous. Le coloris moderne, la poudre irisée de la poésie française; ne sauraient réparer des ans l'irréparable outrage : rien n'est plus horrible que le maquillage d'une vieille. Laissez nos respectables aïeules, si belles sous leurs cheveux blancs, se reposer de leur antique gloire, au temps où elles étaient jeunes, radieuses et aimées : Chaque fleur a sa goutte de parfum qu'elle donne pour mourir ensuite. Si quelque vieux savant poudreux et râpé vient encore leur faire la cour, mon Dieu je n'y vois pas plus de mal que d'entendre la voix chevrottante de ces "diva" d'une autre âge psalmodier des hymnes en plaint-chant. Mais souffrez que la jeune génération à la sève bouillante d'ardeur lutine et fleurette avec l'Esperanto...

L'héroïsme, la majesté, la théocratie, la métaphysique, le rêve, l'amour, la gaité ont eu tour à tour leur idiome traducteur. La vapeur, l'air comprimé, l'électricité, les sciences exactes veulent aussi leur langage : ce sera l'Esperanto.

Certaines gens ont jeté des cris de paon à l'apparition de l'Esperanto : On veut démolir le français... Clamait-on—Nenni! sorti du français, de l'allemand, je n'étranglerai pas les auteurs de mes jours. Je serai entre les peuples le lien fraternel qui unira leurs sentiments, leur philosophie dans un but philanthropique. Les nations se comprenant s'aimeront et se protégeront contre l'ennemi commun de leurs droits et de leur bonheur. Et la pieuvre, qui boit depuis vingt mille ans le sang de l'humanité, sera enfin écrasée!... Que ma poitrine serve de cible aux attaques des conservateurs de choses préhistoriques, que l'on cravache du nom d'utopie mon rêve de paix universelle, soit, je subis la loi : les novateurs sont une gent honnie. La prescience n'est pardonnée qu'à Dieu—Souvenez-vous de Socrate de Saint-Paul, de Galilée—Du Christ ne disait-on pas "qu'il avait perdu l'esprit" (Marc, chap. III, v. 21).

Les fous d'aujourd'hui sont les sages de demain : les mirobolantes fantasmagories, l'illumination divinatoire de l'auteur de l'Apocalypse, pourraient avoir bientôt leur réalisation. Jules Verne souvent a prophétisé. Vérité incontestable, toute émanation du génie est immortelle. C'est la poussière du soleil père des astres et des planètes :

"César Croisset, celui qui va vivre te salue."

POR NIAJ LEGANTINOJ

Nous attirons l'attention des canadiennes-françaises sur l'idée qui a présidée à la formation du "Virina Klubo Progreso", l'avancement intellectuel de notre race". La femme a la double mission de mettre au monde et d'élever le genre humain. Il importe que son intelligence soit préparée au noble rôle qui lui est dévolu dans la société. Il faut que le cœur de celle qui deviendra le temple de la vie se rende digne d'un si grand honneur. L'homme ne sera libre et fier que si la femme secoue les chaînes de l'ignorance et de l'oppression qui entravent sa marche vers le progrès. L'esclave n'enfante que des esclaves.

Ne craignez pas, messieurs l'influence délétère du "Virina Klubo Progreso", rien ne se tramera dans l'ombre contre votre quiétude. Quand plusieurs femmes se réunissent, l'esprit de lumière plane sur elles. Il ne tombe en langues de feu que lorsque les apôtres envahissent le cénacle. Donc, messieurs, vous êtes invités à suivre du rivage où vous attache votre grandeur, les évolutions du Virina Klubo. Mais, ne vous désolerez pas, si vous êtes bien gentils, on aura pitié de vous, on saura avant qu'il fasse jour apaiser le tourment de votre curiosité, car, si l'on a mis en doute l'existence de l'âme d'une femme, nul ne chicanera sur son cœur. Tout has, on vous coulera ça à l'oreille, mais chut...faudra pas le dire.

MUZETO.

VIRINA KLUBO PROGRESO

137a St-Elizabeth

Les Mercredis, 4, 11, 18 et 25 juin à 8 hrs p. m., cours d'Espéranto. Le Vendredi 6 juillet à 8½ heures p. m., réunion mensuelle du *Virina Klubo Progreso*. L'ordre du jour étant très important et très chargé, les dames Clubistes sont priées d'être exactes.

LA SECRÉTAIRE,

MME A. ST-MARTIN.

MARIAGE ESPERANTISTE

Un charmant incident a clos la série de leçons en Esperanto du cours de la rue Saint-Laurent (Eden Musée). M. Saint-Martin, président de l'assemblée souhaite la bienvenue à M. Morin, secrétaire du *Klubo Progreso*, et à sa femme, de retour de leur voyage de noce. M. Morin a épousé Melle Maria Thomas, membre du "Virina Klubo Progreso". Espérons que cette union contractée sous le drapeau de la paix, dont la langue espérantiste est le symbole, sera des plus heureuses. La Luma à cet effet offre ses meilleurs souhaits aux intéressants épousés.

KLUBO PROGRESO

137a RUE STE-ELIZABETH

Les réunions du *Klubo Progreso* ont lieu tous les lundis à 8 heures p. m. Tous les membres du *Klubo Progreso* devraient se faire un devoir d'y assister.

La Salle du *Klubo Progreso* est ouverte tous les jours à tous les membres qui peuvent venir lire les journaux et revues échangés avec l'organe officiel du *Klubo Progreso*: *La Luma*.

Le premier vendredi de chaque mois est *exclusivement* réservé à 8 heures p. m., aux Dames espérantistes du *Virina Klubo Progreso*.

-- SCIIGOJ --

M. LUDGER LAROSE, notre brillant artiste a récemment fait cadeau au KLUBO PROGRESO, d'un magnifique portrait du docteur Zamenhof, lequel trône en place d'honneur à la salle de la rue Sainte-Elizabeth (137a). Le maître a su illuminer d'une flamme de vie la figure ouverte et franche du créateur de la langue auxiliaire internationale. Et, parfois il nous semble voir un sourire de bonheur courir sur ses lèvres inanimées pourtant, lorsque se pressent autour de lui les adeptes de son grand projet humanitaire. Cette oeuvre artistique a mis une pointe de luxe à la salle de réception des clubs d'hommes et de femmes qui, deux fois la semaine se trouvent réunis sur les bancs de l'école, représentants de toutes les classes de la société, groupés dans un même sentiment de confraternité, enthousiastes à l'idée d'être les promoteurs du grand mouvement qui joindra les deux continents dans une même pensée, dans un même cœur, traduit par le même idiome.

La Franca gazeto I. C. C. P., ĵurnalo de Kolektantoj da Poŝtmarkoj kaj kartoj komencas eldoni esperantan vortaron por la vortoj uzataj de la kolektistoj da signoj de poŝto. Tiu vortareto, redaktita de Sr Lemaire, la sekretario de S. P. P. T., kaj korektita de Sr Zamenhof men, estos sendube agrabla por ĉiuj la esperantistoj kolektantaj, kiuj ofte ne scias bone kian vorton uzi en definitiva okazo.

Krom tio la redakcio sciigas nin ke ĝi akceptas enpresi senpage en I. C. C. P. la nomojn, adresojn K. T. P. de tiuj de niaj legantoj kiuj deziras korespondi esperante por kolekt-aĵoj. Abono : 3 frankoj per jaro. Oni sendas n. ron provan kontraŭ markon da 25 centimoj.

AVIZO GRAVA

Krom la vojaĝantoj, precipe al scienculoj kaj komercistoj utilos internacia lingvo.

Rilate al la du lastaj kategorioj, ni ekuzos novan propagadilon.

Senpage ni publikigos, ĝis kiam ni povos, la nomon, profesion, kaj adreson, de ĉiu ajn komercisto akceptanta uzadon de Esperanto, kiu petos nin pri tio per poŝtkarto Esperante skribita.

Samtempe, ni petas ĉiujn niajn amikojn, ke ili presigu kaj dispublikigu tiun ĉi avizon, kaj tiujn adresarojn ĉien, kie ili povos.

Tio ĉi, unue, pruvos la praktikecon de Esperanto; due, altiros al nia afero multajn komercistojn pro la senpage reklamo.

Same ni agos rilate al la gazetoj, kiuj akceptas artikolojn en Esperanto.

Ni esperas, ke ĉiuj amikoj de Esperanto helpas al ni por tiu ĉi utilega entrepreno, kaj povos per tia profito, aligi al ni multajn komercistojn.

Oni volu sin turni al la rekaktoro de la gazeto, Sinjoro Fruitier, 27 Boulevard Arago, Paris.

N. D. L. R.—Ni konsilas niajn legantojn ke ili profitu je tiu avizo tre grava, kaj samtempe, ni kore gratulas sinjoron Paul Fruitier, pri tiu movado celanta plikonigi, tiel nian karan lingvon, kiel la gazeton "Lingvo Internacia," kies redaktoro li estas bonega.

The Dead Languages

The trend of modern education is distinctly practical, and the ancient languages, such as Latin, Hebrew and Greek are fast passing into the domain of the archeologist and the philologist. Nor is this to be deplored, for, so far from being a means of mental culture and discipline, as has been claimed, there is little doubt that these studies are rather injurious than otherwise to the reasoning powers in the young. The complicated and unyielding mechanism of Latin grammar, with its multitudinous exceptions, soon becomes distasteful to the logical and practical mind of the twentieth century student, who soon learns to despise what is incapable of explanation. It is little wonder, therefore, that he turns from the cumbersome and unsatisfactory instruments of the speech of a bygone age, and devotes his energies to the more profitable and congenial fields of mathematics and the exact sciences.

Byron spent many fruitless years in the study of ancient languages, and confessed that he knew little Latin and less Greek. And even that little he would probably have bartered gladly for some addition to his knowledge of English. To our mind the only really practical use to which these languages could be put would be to increase our knowledge of English. But very strangely this is the branch which has been most neglected. If the various prefixes, roots and suffixes were classified with a complete list of the derived English words appended to each, we think that the bootless study of Latin and Greek composition might with great advantage be completely done away with; and the many weary years spent in the vain endeavor to wrest their well guarded secrets from these surly and unwilling languages might be spared to future generations.

Modern progress is ever tending onward and upward in the realms of science, and the world's great inventions, although oftentimes received with incredulity at first, have, in the course of time, invariably received full recognition. Therefore when the fact is fully recognized that Esperanto is simpler, more regular and easier to learn than any of the other languages, and that it at the same time possesses a vocabulary whose possibilities run into the millions, and is capable of giving adequate expression to every conception of the human mind, its adoption is a foregone conclusion. We have no doubt that its influence will make itself felt in the case of our national languages, which will very probably tend to become simplified and improved by the force of example.

We have lately read with great interest that the University of Paris, by agreement with the Sorbonne, the College of France, and other similar institutions at Paris have decided that Latin shall be no longer obligatory in order to obtain the diploma of doctor. For the future, all theses may be written in French.

The students of the Latin quarter manifested their joy by burning, and afterwards burying Cicero in effigy.

The Sorbonne immediately thereafter opened a public course in Esperanto.

This is but one of the signs of the times. And now that the great dead language has been both burned and buried, in the person of its chief exponent, we are not sorry to see that it is once more being relegated to the realms of the past.

DU NEPUBLIKIGITAJ FOTOGRAFAĴOJ

(De nia speciala korespondanto, Nikolaj Kasi-Girej, en Tielling, North-Manchuria, China).

“Tie ĉi mi sendas al vi du fotografaĵojn, prenitajn de unu mia kunlaboranto DE LA NATURO; ili montras la forhakadon de kapo en Ĥinuĵo al du krimuloj: No 1a. montras la momenton, kiam ekzekutisto jam duonforhakis la kapon al unu krimulo kaj la sango ŝprucas el la dishakita kolo (malluma strieto),—dume la helpanto de ekzekutisto tiras la kapon antaŭen per ŝnuro alligita al la harligo de ekzekutata. La dua krimulo rigardas kun teruro la ekzekuton de sia kolego kaj atendas la saman sorton por si mem. La No 2a. de fotografaĵoj montras la duan momenton: la korpo de l'unua rabisto jam

kuŝas kun forhakita kapo dekstre de la fotografaĵo, kaj la ekzekutisto prepariĝas ekbati per la glavo la kolon de dua rabisto, kiun en la fotografaĵo unue rigardadis la ekzekuton de sia kolego.

“Tinj ĉi ekzekutoj estis plenumitaj en Tiel-ling, la lastan aŭtunon. Tie ĉi oni povas ĉiusemajne vidi similajn scenojn ĉar la ĥinoj forhakas la kapon al la krimuloj sur la stratoj de urbo, antaŭ la tuta popolamaso...”

N. D. L. R. Dum la gelegantoj pripensas pri la krueleco de la ĥinoj kiuj tranĉadas la kapon de siaj krimuloj, eble ili povas konservi iom da iliaj riprenoj por la beleta amerika pendigo, aŭ la eŭropa kaptranĉigo K. T. P.

TRAGEDIO-KOMEDIA KONTRAŬ KOMEDIO-TRAGEDIA.

Ĉu vi vidis iafoje virinon iranta senkontrole? Tio estas komedia. Aliparte, ĉu vi vidis viron en la sama stato? Tio estas tragedia. Mi vidis ambaŭ. En la unua okazo mi preskaŭ ploris, ĉar mi estas viro kaj ĝi okazis kontraŭ virino. En la dua okazo, mi ridegis, ĉar mi estas malmulte simpatia je la forta sekso.

La dekliva strato Rideau (Rido) en Ottawa (Otaŭa) estas tre danĝera. Ĝiaj ŝtonoj glataj prezentas nenian tenigon al la piedoj lede aŭ fere vestigitaj. Ĝia deklivo estas tre kruta kaj kontraŭ du malsaĝuloj kiuj ĝin malsupreniris biciklete sen haltigilo, estas cento da tiuj, kiuj surpuŝegus sur siaj teniloj por helpi la malsupreniron senfalan.

London, posttagmeze, mi supreniris la straton (Rido) promenante, rigardante jen dekstren, jen maldekstren, ofte mantaŭen. Ke oni ne skandaligu, estas mia ista penadi por ĉion vidi. Mi do supreniradis trankvile la straton Rido, subite, mi ekvidis ian ekscitaĵon antaŭen. Ĉiuj turnis sian vizaĝon al la vojo. Samtempe, mi aŭdis kriojn. Mi alproksimiĝis kaj rigardis. Estis virino senkontrolianta! Ŝi estis sur biciklo, kies kontrolo ŝi estis ellasinta en la dekliva strato. Ŝiaj piedoj agitegiĝis konvulsie por rekapti la pedalojn, kiuj ilin forte repuŝas supren. Ŝi iradis kun rapideco da du minutoj ĉiumeje! Ŝia ĉapelo ornamita per plumoj, kiu minacas forflugi, okupas terure ŝian penson, ankaŭ multe pli ŝiaj jupoj. Tamen, tiuj ĉi, per la vento, ĉu ili malkovras maldiketan membraron, helpas almenaŭ por kaŝi ŝian ruĝigon.

Tiel vera anglulino kiel ŝi estas, ŝi penadis instinkte por savi sian ĉapelon, dum per ŝia alia mano, ŝi malrekte movadis la tenilon. Ŝia agiteco elmontras ŝiajn embarason kaj teruron. Ŝi kriadis senĉese: "catch me! catch me!" kio signifas: "kaptu min! kaptu min!" Oni ĉie ridegis. La virino estis vere senkontrolianta.

Mi antaŭen saltegis por ekkapti ŝin je la brido—ne, mi petas pardonon—je. . . je. . . io ajn,

kial ne? Mi ekkaptis ŝin ĉirkaŭprenante ŝian personon per miaj brakoj. La maŝino brue falis flanken kaj la virino restis en miaj brakoj. Ambaŭ ni falegis kaj ruliĝis teren. Grupo da ridantoj ekformiĝis kaj anstataŭ fariĝi heroon je ilia kompreno, mi nur fariĝis malĝentilulon. Kiel la virino senfortiĝis, mi ŝin helpis kaj enkondukis en apotekejon kie ŝi baldaŭ resaniĝis. Ŝi klarigis al mi, post sincera dankado, ke ŝi ne povis klare vidi ion ajn, kiam mi haltigis ŝin.

Nun ŝi vidas klarege, kiam ŝi renkontas min.

Mia senkontrolianta malfeliĉulo estas Izraelido. Unu el tiuj Izraelidoj teatraj, pli eksterage simila ol la originalo mem. Barbo nigra longa, nezorgita, fiŝvoste pintigita. Ĉapelo malmola, longa, malaltforma, perdinta sian antaŭan nigran koloron; unu el tiuj ĉapeloj kiuj memorindigis la komitaton helpi de la bienperdintoj de la 1900a brulado en Ottawa-Hull, kiun ĉapelon Izraelido portadas kutime subkapiĝita ĝis la oreloj.

Malfeliĉa Izaako! Tion li ne sciis, kio atendas lin ĉe l'malsupro de l'deklivo, kiam li aperis sur la supro de l'vojo, jungita kiel ĉevalo, inter la du timonoj de sia veturileto ŝarĝita je pakoj da ĉifonoj kaj feraĵoj. Siaj "mokasejoj" (mocassins) rondformaj estas multe glataj por riski la malsupreniron. Izaako, kiel la fabla vilaĝanino, kredeble pripensis pri la profito, kiun al li donos siaj komercaĵoj, ĉar li eliris el sia pripensado nur kiam li estas devige kuranta sur la dekliva strato. Estis tro malfrue. Trotinta unue, li tuj galopas, galopinta, li tuj flugas, ĉar li altuŝas teren nur de tempo al tempo. La malfeliĉulo ne penas plu por konduki, estas sia multepeza veturileto kiu lin kondukas, dispuŝas kaj forsaltigas, kiel risorto foran saltigeston. La strato estis plena je veturiloj, piedirantoj, pedalantoj. Isaako estis senkontrolianta!

Katastrofo estis neevitebla. Efektive, rado de la veturileto alfrapis limŝtonon. Oni vidis sprucon da feraĵoj, da ĉifonoj kaj Izaakon ekiranta aerveje al mondo pli bona, etendita laŭ longe, kiel rano kiun oni suprenĵetas per

balancatabulo. Tamen li ne iris tre malproksimen. Li falis teren ventroplate sur la asfalto. Stranga okazo, li tuj releviĝis, sia ĉapelo malaltigita sur la orelojn. Sia buŝo sangis lasinte sian markon sur la pavimo.

Se li ne estus Izraelido, li estus ellasinta sian veturileton antaŭ ol ĝi rompiĝis. Sed li ne estas el tiuj, kiuj ellasas.

Kiam li estis foriĝita, repakinte siajn ĉifonojn, senkompatulato ekkriis, rigardante la sangon :

Pluvaj nuboj disŝiriĝu,
Purigu bone la vojon,
Ke tiu marko malaperiĝu,
Kiun falinto kisegis fojon.

Tradukis : A. P. BEAUCHEMIN.

LASTA RIDETO DE ORETO

(ITALA LEGENDO)

Sur kovriĝita per kaŝtanoj monteto altleviĝas antikva turo, sola restaĵo de kastelo, kiu en teruraj tempoj de l'internaj militoj estis nomata la malatingebla fortikaĵo. Elhakita en ŝtonego, mallarĝa vojo, post multaj turnoj, aligas al la kastelo, kiu en la XIVa centjaro fariĝis la loĝejon de eminenta grandsinjoro nomata Anselmaĉio, loĝinta tie kun kelkaj siaj anoj kaj kun filino Oreto, estinta bela junulino kvazaŭ ĉiela fantomo, kaj tiel bona, ke ĉiuj en la kastelo ŝin nomis la anĝelo.

Inter la servantoj de l'grandsinjoro estis Mino, kiu ĵetis la penikon por la Glavo. Li estis mabela, sed bonege ilis per la batalilo; kaj Anselmaĉio memoris, kiel antaŭ liaj okuloj li sin enigis la saman fajron de batalado kun la kuraĝeco de leo; pro tio li amis Mino' on, ĉar la kuraĝeco nobligas, kaj la servanto, kiu batalas apud sia sinjoro, fariĝas lian batalfraton.

Sed se la posedanto de l'kastelo amis Mino'n tiel ne amis lin Oreto, peninta eviti lin, dum li, kontraŭe, ĉiam serĉis ŝian rigardon: kiam li estadis apud ŝi, liaj okuloj fariĝadis bonaj kvazaŭ okuloj de knabo, kaj kiam li parolis al

ŝi, sia voĉo perdis maldelikatan nuancon, kutiman ĉe la viro, edukita inter la militistaro; Ĝi fariĝis preskaŭ dolĉa.

—Ŝi neniam estos la mia,—centfoje pensis li,—sed mi ĵuras je Dio, ke dum mi estas viva, ŝi ne estos ankaŭ edzino de kiu ajn alia.

Iam la kastelon eniris pentristo, alveninte tien por sur unu el la muroj de preĝejo pentri Madonon. Li estis bela dudek-kvinjara junulo kun nigraj vivaj okuloj; oni lin nomis Ĉiapo da Mensola; li tiel talente prezentis la vizaĝon de Madono, ke oftege la vilaĝaninoj haltiĝis, demandante: "Ĉu vere, Madono mem delasis el la paradizo por ke vi pentru ŝian portreton?"

Li estis akceptita de la posedanto de l'kastelo kun grandega afableco, kiu montris, ke Anselmaĉio estis agrabla mastro.

Ĉiapo antaŭ ol komenci la laboron diris al Anselmaĉio:

—Oni diras ke la vizaĝoj de miaj Madonoj estas belaj, ĉu efektive?

—Jes, ĉar la beleco de tiuj ĉi sanktaj vizaĝoj estus vane serĉi en la vizaĝoj de niaj virinoj.

—Mi ankaŭ pensis tiel ĝis hodiaŭ.

—Ĝis hodiaŭ?

—Jes, sed hodiaŭ mi rigardas vian filinon kaj ŝin trovas esti pli bela ol mia Madono. Ordonu nun, ke la vizaĝo de l'Sankto Virgolino, kiun mi devas prezenti, estu la vizaĝo de tiu ĉi junulino, kaj tiam oni juste diras, ke mia peniko rabis paradizan belecon!

Oreto konsentis, kaj de tiu ĉi tago ŝi ekmirigis per sia figuro sur muro de l'preĝejo, ŝi mem ne sciis, ke ŝi estis la belulino.

En la tempo, kiam Ĉiapo pentris, Oreto sidante sur la seĝo legis kaj volonte obeis al la pentristo, kiam li petis ŝin fari la necesan vizaĝesprimon, ĉar la portreto devis esti pli bona kun ŝia rideto.

Ofte la gejunuloj restis solaj; tiam la peniko ekfalas la tableton, dume la okuloj de Ĉiapo direktis la vizaĝon de Oreto, kiu ne kuraĝis

lin rigardi. En tia minuto la pentristo forgesis pri sia senviva faraĵo por admirege rigardi tiun ĉi vivan kreitaĵon, kiu igis forte bati lian koron.

Unufoje la pentristo diris al la junulino :

—Madono Oreto, ridetu, kiel vi iam ridetos al via edzo, kiam li diros, ke amas vin de tuta animo !

La junulino ekridetis... kaj tiu ĉi rideto ekaperis ĉe la virgulino. Ĝi estis la lasta rideto de Oreto. Ombro de la malgajo ekkovris la vizaĝon junan de sama tago, kiam la pentristo volis meti lastajn liniojn sur sian produktaĵon. La malgajo de la junulino ne kaŝis de l'amanta rigardo de l'patro, kiu malĝojis ke li ne scias la kaŭzon.

Nur unu homo en la kastelo sciis, kial estis malgaja Oreto, estis Mino, rigardinta Ĉiapo'n, kiel en batalado li rigardis siajn malamikojn.

..

En tiu vespero Anselmaĉio aranĝis luksan vespermanĝon, pro la honoro de la pentristo, devonta matene reveni Florencon, ĉar lia laboro estis plenumita.

Sed jen la festeno finiĝis kaj la silentado reĝiĝis en la kastelo.

La pordo balkona el Oret'a ĉambro malfermiĝis kaj la junulino komencis fikse rigardi la noktan mallumaĵon.

—Oreto ! eksonis mallaŭta voĉo de najbara balkono.

—Ĉu vi estas ?..

—Jes, mi Ĉiapo. Adiaŭ !

—Kiam vi revenos ?

—En tiu tago, kiam mi petos de sinjoro Anselmaĉio la manon de lia filino.

—Ĉu multe da tempo pasos ?

—Ne, nur unu monato.

—Kaj en tiu intertempo, ĉu restos vi al mi fidela ?

—Aŭskultu, Oreto, je tiu tago, kiam mi vin ĉesos amadi, la Virgulino, pentrita per mi kaj ridetanta nun, ekploros. Adiaŭ !

Kaj en silentado de nokto eksonis la kiso, kiu du enamiĝuloj konfidis al la nokta venteto, kaj tiu forigis ĝin de iliaj lipoj.

Jam pasis semajno de l'tempo, kiam la bela pentristo forlasis la kastelon. Oreto ofte ĝemis, kaj grandan parton de l'tago pasigis aŭ sur la plateto de l'turo, fiksinte la rigardon valon, aŭ apud ridetanta Madono.

Iun matenon, la junulino eniris la preĝejon, rigardis la pentraĵon, paliĝis kaj eligis krimon. La rideto malaperis de la vizaĝo Madona, kiu fariĝis la vizaĝo de la Malĝojulino.

—Sekve li min ne amas plu ! ekkriis la junulino kaj plorante genufalis.

Dum ŝi ploregis, post la pordo staris Mino kun peniko en la mano kaj kun malbonrideto sur la lipoj.

..

Kiam post la monato Ĉiapo revenis la kastelon, Oreto estis mortinta... Ŝi mortis de la malĝajo...

(Tradukis) Dimitrij Piskunof

Bikonskaja, d. Federov, Mohilev Gouv.,
(Rusujo).

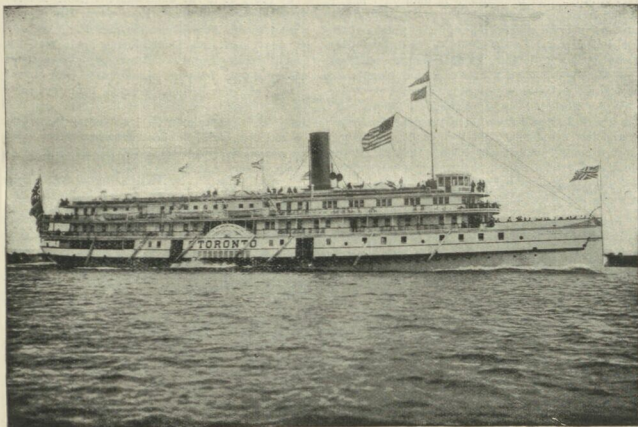
LIVRES ESPERANTISTES.

Nos amis de Québec pourront trouver les volumes (grammaires, dictionnaires, exercices) sur l'*Esperanto*, T. P. Garneau, libraire.

Tous les livres, (littérature, grammaire, etc.) sur l'*Esperanto* sont à la disposition des membres au KLUBO PROGRESO.

AL LA ESPERANTISTOJ DE ĈIUJ LANDOJ. Entreprenante dank'al la konsilo kaj helpo de S^o N. P. Evstifeieff internacian vojaĝon de Siberio, mi petas la Esperantistojn de ĉiuj landoj ke ili skribu al mi en kiujn lokojn Esperantistajn estus bone kaj oportune veturi. Ĉiujn leterojn mi petas sendi al: *Societo "Espero" en St Petersburgo, kriukov kanal'27, kv. 6, por Ivan Selezniŝof.*

Unu el la novaj vaporsipoj de la Kompanio Richelieu & Ontario sur la riverego "St Laurent."

KANTO DE CIGANINO

(de J. POLONSKY).

Tra nebul' lignar' lumigas
La tendaron apud font'.
Nokte nin neniŭ vidas,
Ni parolu sur la pont'.

La nokt' pasos kaj fruege
En la stepon, mia kor',
Mi kun ar' de ciganinoj
Malproksimen iros for.

Cirkaŭ mia Brust' la ŝalon,
Por aliaŭ, ligu vi :
Kiel ĝiaj ruĝaj randoj,
Kunvenadis mi kun vi.

Kiu sorton antaŭscias ?
Kiu dirus ĝin al mi :
Kiu estas disligonta
Kunligitan nun de vi ?

Rememoru min, karulo,
Kiam nova amatin'
Sur genuoj viaj kantos
Aŭ ludante kisos vin.

TRA NIAJ KOLEGOJ

Avec les cours d'Esperanto donnés à Montréal depuis l'automne dernier, le nombre des Esperantistes a augmenté d'une manière considérable; en même temps la connaissance de la langue s'est répandu très vite. Jusqu'aujourd'hui, nous avons laissé les esperantistes dans une complète liberté d'action quant à leur adhésion à la grande société française pour la propagation de l'Esperanto.

Nous croyons que le temps est venu pour tous les étudiants esperantistes canadiens de joindre la grande famille esperantiste en envoyant leur nom et leur contribution à René Lemaire, à Epernay, (Marne) France. L'avantage immédiat devant résulter pour eux de leur adhésion à la S. P. P. E. sera l'inscription de leur nom dans l'adresoaro, et surtout la réception de l'Esperantiste, journal de la Société.

Nous pouvons dire, avec certitude, que ce journal est absolument nécessaire à tout esperantiste qui désire se perfectionner dans la nouvelle langue.

Ce journal, en effet est dirigé par M. L. de Beaufront qui est considéré, à bon droit, comme étant le bras droit du Dr Zamenhof, son meilleur lieutenant. Il va sans dire que l'Esperanto, qu'on lit dans l'Esperantiste, est de l'Esperanto academiquement correct.

(Tradukis S. POLJANSKIJ).

Dans le "Petit-Bleu" de Bruxelles, à la date du 7 mai, le capitaine Charles Lemaire, reproduisait sous le titre "l'Esperanto dans les rôles de charité", l'article de notre collaboratrice parisienne paru dans "LA LUMO", sur les avantages de l'Esperanto en cas de guerres et de calamités publiques et le commentait favorablement. Le capitaine Charles Lemaire nous causait en outre du cas d'un aveugle de Suède, M. Thilander, de Stockholm, qui, connaissant "l'Esperanto", avait traduit en caractères Braille, la grammaire, le dictionnaire espérantistes, demandant que l'on en fit imprimer à l'intention des aveugles. Nous nous sommes mis en relation avec le capitaine Charles Lemaire pour savoir quelle suite, il était de notre devoir de donner à cette idée importante.

Dans le "Petit Journal" de Paris, à la date du 17 mai, paraissait un article sur "la langue internationale" signé du nom populaire en France, Thomas Grimm. L'auteur de cet article se sert de tous nos arguments et prône "l'Esperanto". Il conseille au million de lecteurs du "Petit Journal" l'étude facile de la langue internationale.

Le cours de la rue Saint-Laurent (Eden Musée) sera fermé jusqu'au 1er septembre. Nous avons lieu de nous enorgueillir du succès obtenu par les élèves qui ont fréquenté assidûment l'institution. Quelques-uns, après avoir suivi les douze leçons données par les professeurs espérantistes ont pu se servir de la langue internationale pour écrire, causer et même faire des discours. Bravo! Il ne faut pas vous arrêter en aussi belle voie, continuez à occuper vos loisirs par l'étude de l'Esperanto, outre les avantages matériels que vous en retirerez, votre intelligence sera enrichie d'une plus grande somme de connaissances et votre faculté de raisonnement acquerra une plus grande souplesse.

M. Guillaume Boivin. — Nous offrons des remerciements à M. Guillaume Boivin, le progressiste par excellence, pour avoir mis gratuitement à la disposition de l'école espérantiste la salle de l'Eden Musée, où s'est donné le cours plus haut mentionné. Un pareil exemple de dévouement au mouvement progressiste devrait être plus souvent imité.

—Diru, Georgo, kiel estas sentimentale aŭdi kanti Esperante, mi sentas min kortuŝegita, larmoj ektremas ĉe l'rando de miaj okulharoj.

—Jes, kara mia, tamen mi konas ion pli dolĉan...

—Estas ?...

—Kiso esperanta, daŭrigante la antaŭlastan.

SELECTION OF WORDS WHICH MAY BE DIFFICULT TO ENGLISH STUDENTS.

Choix de mots pouvant être difficiles pour les étudiants français.

When looking for the meaning of a word, begin by the last syllable.

Pour la recherche de la signification d'un mot, commencez par la dernière syllable.

Grammatical terminations.

Terminaisons grammaticales

N	{ indicates the accusative, and motion towards { marque le complément direct et le lieu où l'on va.
J	{ indicates the plural. { marque le pluriel.
A	{ expresses an adjective. { marque l'adjectif.
E	{ the ending of adverbs. { marque l'adverbe.
O	{ indicates the noun. { marque le nom.

OF VERBS
DES VERBES

AS	{ indicates the present. { marque le présent.
IS	{ indicates the past { marque le passé
OS	{ indicates the future { marque le futur
US	{ indicates the conditional { marque le conditionnel
U	{ indicates the imperative and subjunctive { marque l'impératif et le subjonctif
I	{ indicates the infinitive { marque l'infinitif
ANT	{ indicates the present participle (active) { marque le participe présent (actif)
INT	{ indicates the past participle (active) { marque le participe passé (actif)
ONT	{ indicates the future participle (active) { marque le participe futur (actif)
AT	{ indicates the present participle (passive) { marque le participe présent (passif)
IT	{ indicates the past participle (passive) { marque le participe passé (passif)
OT	{ indicates the future participle (passive) { marque le participe futur (passif)

ROOTS—RACINES

—:O:—

With the exception of words with an asterisk, the following words have no signification unless followed by one of the above grammatical terminations.

A l'exception des mots ayant un astérisque, les racines suivantes n'ont aucune signification à moins d'être suivies des terminaisons grammaticales précédentes.

Acet—to buy acheter	Ad—indicates the duration of an action marque la durée de l'action	Ag—to act agir	Aj—to autre	
made of fait de	*Ajn—ever que ce soit	Akv—water eau	*Al—to à	Ali—other autre
*Almenaü—at least au moins	Alt—high, all haut	Am—to love aimer	Amik—friend ami	
An—member, an inhabitant of, membre, habitant, adepte	*Ankaü—also, too aussi	*Ankoraü—		
still, yet encore	*Anstataü—instead of au lieu de	*Antaü—before avant	*Apenaü—	
scarcely, hardly à peine	*Apud—near, high auprès de	Ar—a collection of objects une réunion d'objets	*Aü—	
either, or ou, ou bien	Aüd—to hear entendre	Aütun—autumn automne	*Baldaü—soon bientôt	Bel—
beautiful, handsome beau	Blank—white blanc	Bo—got by marriage parenté par mariage	Bon—good bon	*Bu—
Bot—a boot botte	Bov—an ox boeuf	Brak—the arm, bras	Bru—make noise faire du bruit	*Ce—
mouth bouche	*Capel—a hat chapeau	*Car—because, as, since, whereas car, parceque, puisque	*Ci—denotes proximity ce qui est le plus près	*Cia—
near by, at, beside chez, à	Cert—certain, sure certain, assuré	*Cial—for every reason pour chaque raison	*Ciam—at every time, always tout le temps, toujours	*Cie—
every quality chaque qualité	*Cial—for every reason pour chaque raison	*Ciel—in every manner de chaque (toute) manière	*Cies—	
in every place, everywhere chaque place, partout	*Cio—everything tout chose, tout	*Ciom—every quantity le tout (chaque quantité)	*Cu—if, whether (a question) est-ce que, si	
every one's à chacun, à chaque personne	*Cirkaü—around, about autour de, à peu près	*Ciü—every one chacun	*De—of, since, from de par, depuis	Dekstr—
*Da—(of quantity of) de (quantité de)	Dank—to thank remercier	*De—of, since, from de par, depuis	Dik—big, thick, stout gros	
right, right-hand droit, du côté droit	Dev—to be obliged, must devoir (d'obligation)	Di—God Dieu	Dik—big, thick, stout gros	

*Ke— that (conj.) que (conj.)	Kelk— some, a few quelque	*Kia— what quality quelle (qualité)	*Kial— what reason, why quelle raison, pourquoi	*Kiam— at what time, when quel temps, quand
*Kie— in what place, where quel endroit, où	*Kiel— in what manner, how, as de quelle manière, comment, comme	*Kies— what one's, whose à qui, dont le	*Kio— what thing, what quelle chose, quel	*Kontrau— to know connaître
*Kiom— what quantity, how much quelle quantité, combien	*Kiu— which one, who lequel, qui	Knab— boy, lad garçon	Kol— neck cou	*Kon— to know connaître
against contre	Kor— heart cœur	Kred— to believe croire	*Krom— except, but (prep.) hormis, excepté	*Kun— with avec
Kurac— to cure (a sickness) traiter (maladie)	Kuś— fire, or lay down coucher, placé	*Kri— to cry crier	*Kvankam— though quoique	*Kvazau— as if comme si
le, la, les	Labor— labor, work (manual) travailler (manuel)	Land— land, country pays	Las— to leave, to quit laisser, quitter	*Lau— conformably, according to selon, d'après
to praise, commend louer, vanter	Laut— loud à haute voix	Leg— to read lire	Lern— to learn apprendre	*Li— he il
Lum— light lumière	Mal— indicates the contrary marque les contraires	*Malgrau— in spite of, notwithstanding malgré, en dépit de	Man— hand main	Lok— place, spot place, lieu
*Mem— self (my, thy, etc.) même (moi, toi, etc.)	Menton— chin menton	Met— to put mettre	Mez— middle milieu	*Mi— I je
Monat— month mois	Mond— the world monde, univers	*Morgau— to-morrow demain	Mort— to die mourir	*Mošt— title of politeness titre de politesse
to move, stir (up) mouvoir	Multi— much, many beaucoup, nombreux	Naz— nose nez	*Ne— no, not non, ne, ne... pas	*Nek— neither - a nor ni - a ni
no (quality) aucune (qualité)	*Nenial— for no reason aucun motif	*Neniam— no time, never nul temps, jamais	*Nenie— in no place, nowhere nul endroit, nulle part	*Neniel— no quantity nulle quantité
In no manner, by no means nulle manière, en aucune façon	*Nenies— no one's, nobody's de personne, à personne	Nigr— black noir	*Nenio— nothing rien	*Neniom— no quantity nulle quantité
*Neniu— no one personne, aucun	*Ni— we nous	Nokt— night nuit	*Nun— now maintenant	*Nur— only seulement, ne... que
Obl— numeral in multiplicative form, [the]adjectif numeral multiplicatif	Oft— often souvent	Okul— eye œil	Ol— than (comparison) que (comparaison)	On— makes fractions of numerals marque les fractionnaires
*Oni— one, they, people on	Op— indicates collective numerals marque le collectif numeral	Pac— peace paix	Pag— to pay payer	Pan— bread pain
Part— part, share partir, part	Pas— to pass, to go by passer, passer	Patr— father père	Pens— to think penser	*Per— by, by means of sur le pied de, à raison de
foot pied	*Plej— the plus	*Pli— more plus	*Plu— farther, further, any more plus (avec négative)	*Po— divisive numerals, at the rate of sur le pied de, à raison de
favor of en faveur de	*Post— after (prep) après	Post— post, post-office la poste	Pov— to be able pouvoir	Pren— to take prendre
*Preter— besides outre	*Pri— about, concerning sur, touchant	*Pro— for the sake of à cause de, pour	Pur— pure, clean pur, propre	Re— again, back, re- en retour, de nouveau, re-
Respond— to answer répondre	Rid— to laugh rire	Ruĝ— red rouge	Saĝ— wise, sensible sage, sensé	Sajn— to seem sembler, paraître
pas autre)	Sci— to know how savoir	*Se— if si	*Sed— but mais	Sekund— a second une seconde
*Sj— one's self, himself, &c. se, soi (reflexif)	*Si— she elle	Sid— to sit s'asseoir, siéger	Sinĵor— sir, Mr. monsieur	Somér— summer été
*Sub— under sous	*Super— over (prep) au-dessus (sans toucher)	Supr— above au haut	*Sur— on, upon sur (en touchant)	Tag— day jour
yet, however pourtant, néanmoins	*Taug— to be fit for être bon pour	Ter— earth terre	*Tia— that quality, such telle qualité, tel	*Tial— for that reason, therefore pour cette raison, pour cela
that time, then à cette époque, alors	*Tie— in that place, there ce lieu là, là-bas, y	*Tiel— in that manner, so, thus de cette manière, ainsi	*Ties— that one's appartenant à tel	*Tio— that thing, that telle chose, cela
*Tiom— that quantity, so much or many telle quantité, autant, tant	*Tiu— that one tel, celui-là	*Tui— to find trouver	*Tra— through à travers	*Trans— across, trans- au-delà, par delà, trans-
very, greatly, très, fort, bien (adv.)	*Tro— too trop	Trov— to find trouver	*Tuj— immediately toute de suite, aussitôt	Uj— bearing, containing, peopled by qui porte, contient, est peuplé de
Ul— one characterised by qui est caractérisé par	Um— suffix which has various meanings, easily suggested by the context and the radical to which it is joined suffixe qui reçoit différents sens aisément suggérés par le contexte et la signification de la racine à laquelle il est joint	Ver— truth, verity vérité	Verd— green vert	Vest— clothe habiller, vêtir
*Ve— woe malheur!	Ven— to come venir	Ver— truth, verity vérité	Verd— green vert	Vest— clothe habiller, vêtir
Vir— man (sex) homme (sexe)	Vol— wish, will vouloir	Verd— green vert	Vest— clothe habiller, vêtir	Vi— you vous
Sabato, Dimanĉo.	Months: Mois:	Days of the week: Jours de la semaine:	Lundo, Mardo, Merkredo, Ĵaŭdo, Vendredo,	
Sepembro, Oktobro, Novembro, Decembro.	Numbers: Nombres:	Numbers: Nombres:	—1 unu; 2 du; 3 tri; 4 kvar; 5 kvin; 6 ses;	
7 sep; 8 ok; 9 naŭ; 10 dek; 11 deklinu; 12 deklinu; 13 dektri; 14 deklinvar; 15 deklinvin;			16 deksek; 17 deksep; 18 dekok; 19 deklinu; 20 dudek; 21 dudek unu; 32 tridek du; 43 kvardek	
tri; 54 kvindek kvar; 65 sesdek kvin; 76 sepdek ses; 87 okdek sep; 98 naŭdek ok; 100 cent;			1000 mil; 538 kvincent tridek ok; 1902 mil naŭ cent du.	

PRONUNCIATION

P, L, V, Z, — as in English comme en français	A — as in "are" comme "âne"	C — as "is" in "its" comme "is" dans "isair"	Ĉ — "ch" in "church" comme "tch"	E — "e" in "they" comme "e" dans "eie"
G — always hard, as in "get, give, go" toujours dur comme dans "gani"	Ĝ — always soft as in "ginger" "dj", comme "g" anglais	H — aspirated as in "hat" aspiré comme dans "haut"	Ĥ — strongly aspirated as in Scotch "loch" fortement aspiré (tres rare)	
I — as in "machine" comme en français	J — "y" in "yes" "jy" dans "yeux"	J — "j" in "azure" "jy" dans "jeu"	O — long as in "told" long comme dans "tade"	S — always hissing, as in "senseless" toujours sifflant, jamais comme "s"
Ŝ — "sh" as in "shoe" "ch" comme dans "chat"	T — "t" as in "total" "t" comme total	U — as in "rude" comme "ou" dans "oh"	Ĥ — rapidly, en diphtongue	Eŭ — (in diphtongue) en diphtongue

ACCENT

The accent always falls on the syllable next to the last.
L'accent tonique est toujours sur l'avant dernière syllabe.

PRONUNCIATION

Antaŭen!